

Pavirtinta
Druskininkų M. K. Čiurlionio
meno mokyklos direktoriaus
2020 m. rugpjūčio 31 įsakymu Nr.V1-100

**DRUSKININKŲ
MIKALOJAUS KONSTANTINO ČIURLIONIO MENO MOKYKLOS
VYTAUTO KAZIMIERO JONYNO DAILĖS SKYRIUS**

FŠPU PROGRAMA

TAIKOMOJI KOMPOZICIJA (KERAMIKA)

PARENGĖ | mokytoja metodininkė Eglė Maračinskaitė
mokytoja metodininkė Onutė Zakarienė
mokytoja metodininkė Ona Olšauskienė
vyr. mokytoja Giulnara Kupčinskienė
vyr. mokytoja Alė Kalėdienė
mokytoja Neringa Akstinienė
mokytoja Dovilė Petrauskienė

TAIKOMOJI KOMPOZICIJA (KERAMIKA)

Taikomosios kompozicijos (keramikos) paskirtis – mokymo programa skirta supažindinti mokinius su keramikos raida Lietuvoje, molio plastinėmis savybėmis, galimybėmis, skirtingais formavimo ir dekoravimo raiškos būdais. Lavinti pastabumą, gebėjimą analizuoti, kūrybingai veikti ir improvizuoti.

Taikomosios kompozicijos (keramikos) programos apimtis: 2 metai (204 val.)

68 val. (2 val. per savaitę) – III klasė

136 val. (4 val. per savaitę) – IV klasė

Taikomosios kompozicijos (keramikos) tikslas – sistemingai ir kryptingai ugdyti bei suteikti žinių apie keramikos meną ir įvairias formavimo technikas, komponavimo įgūdžius bei tikslingo formų jungimo į visumą gebėjimus, laikantis nuoseklios kūrybinės ir technologinės veiklos sekos: idėja, eskizavimas, komponavimas, atlikimas molio medžiagoje.

Taikomosios kompozicijos (keramikos) uždaviniai:

- Susipažinti su keramikos meno subtilybėmis, ištakomis, raida bei keramikos meno tendencijomis.
- Susipažinti su tradiciniais keramikos meno formavimo ir dekoravimo raiškos būdais, tarpusavio darna bei dirbinio pritaikymu buityje.
- Įsisavinti ir taikyti tradicinius bei šiuolaikinius keramikos technikos modeliavimo ir dekoravimo būdus (lipdymas, žiedimas, dekoravimas, glazūravimas).

Taikomosios kompozicijos (keramikos) struktūra ir veiklos sritys:

- Keramikos kompozicijos raiškos priemonių, technikų pažinimas.
- Kūrybinė praktika.

Taikomosios kompozicijos (keramikos) mokymas:

- Ugdoma nuostata, kad taikomoji kompozicija (keramika) – yra kūrybinis procesas, kuriame pagrindiniais modeliavimo principais kuriama erdvinės formos ir funkcijos darna.
- Pagrindinėmis kompozicijos raiškos priemonėmis: formos ieškojimu, proporcijomis, masteliu, bei įvairiomis technikomis: lipdymu, dekoravimu, žiedimo technologija sukuriama organiškai vientisa, harmoninga meno kūrinio visuma.
- Taikomiosios kompozicijos (keramikos) pagrindų mokoma atsižvelgiant į individualius mokinių gebėjimus, siekiant puoselėti unikalią mokinio pasaulėjautą ir individualią meninę raišką.
- Taikomiosios kompozicijos (keramikos) mokymas siejamas su dailės istorija, piešimu, tapyba, animacija, etnokultūra.
- Taikomiosios kompozicijos (keramikos) pamokose naudojami įvairūs mokymo metodai, individualus bei grupinis darbas.

MOKINIŲ PASIEKIMAI

III KLASĖ

Nuostatos. Pažinti lietuvių liaudies bei profesionaliosios keramikos meno tradicijas, stilių kaitą. Suvokti dekoratyvinės ir taikomiosios funkcionaliosios keramikos skirtumus ir paskirtį.

Veiklos sritis – keramikos meno reiškinių analizavimas ir vertinimas.

Esminis gebėjimas. Analizuoti, interpretuoti ir vertinti tradicinės ir šiuolaikinės keramikos kūrinius.	
<i>Gebėjimai</i>	<i>Žinios ir supratimas</i>
Nusakyti keramikos dirbinių meninius bruožus pagal jų meninės kalbos ypatumus, medžiagos, formos, idėjos ir funkcijos santykį.	Atpažinti ir įvardyti tautodailės ir šiuolaikinių keramikos dirbinių formų dėsningumus ir principus. Nusakyti, kuo skiriasi funkcionalūs ir dekoratyviniai keramikos kūriniai, pateikti pavyzdžių.
Išskirti keletą skiriamųjų bruožų, meno simbolių ar kitų meninių ypatybių, leidžiančių keramikos kūrinių priskirti senajai, klasikinei ar moderniajai epochai.	Apibūdinti bruožus ar menines ypatybes, pagal kurias galima atpažinti kūrinių stilių ar epochą. Taikyti išplėstinę paiešką ir rasti informacijos apie įvairių epochų, stilių ir paskirties keramikos kūrinių raidą.
Nuostatos. Realizuoti savo gebėjimus keramikos raiškos srityje, ugdyti keramikos meno estetikos bei dirbinio medžiagos, formos ir funkcijos sąveikos suvokimą. Mokyti komponuoti formas erdvėje, derinti jas tarpusavyje, stilizuoti ir dekoruoti atsižvelgiant į kūrinių dekoratyvinę ar funkcionalią paskirtį.	
<i>Veiklos sritis</i> – keramikos technologijos pažinimas ir kūrybinė praktika	
Esminis gebėjimas. Įvaldyti keramikos dirbinių lipdymo technikas, dekoravimo būdus ir kitas technologines žinias.	
<i>Gebėjimai</i>	<i>Žinios ir supratimas</i>
Lipdyti keraminius dirbinius. Keraminių dirbinių formavimas iš vientisos molio masės, molio volelių, molio plokščių.	Pasirinkti ir paaiškinti idėjos šaltinį ir sumanymą. Pateikti eskizus, kuriuose matytųsi plastiniai kompoziciniai ieškojimai. Pasirinkti keramikos technikos atlikimo būdus.
Dekoruoti ir apdailinti keraminius dirbinius. Dekoruoti įspaudais, raižymu, reljefu, grafito technika, spalvotais angobais.	Žinoti ir taikyti įvairius dekoravimo būdus atsižvelgiant į kūrinių dekoratyvinę ar funkcionalią paskirtį. Paruošti dirbinius dekoravimui ir pasirinkti įrankius bei priemones.
Žiesti nesudėtingus keraminius dirbinius Centravimas molio masės, dugno modeliavimas, sienelių kėlimas. Gaminio tekinimas.	Žinoti ir taikyti žiedimo etapus modeliuojant dirbinį žiedimo rateliu. Žinoti ir laikytis saugaus darbo instrukcijų.
Dengti keramikinį dirbinį glazūromis įvairiais būdais: merkimas, laistymas, purškimas, tepimas teptuku.	Saugiai dirbti su cheminėmis medžiagomis Naudoti saugos priemones glazūruojant. Laikytis saugaus darbo su glazūromis instrukcijos Sanitarinės higienos reikalavimai.

IV KLASĖ

<i>Veiklos sritis</i> – keramikos kūrinių stebėjimas ir reflektavimas socialinėje kultūrinėje aplinkoje ir kūrybinė praktika.	
Esminis gebėjimas. Įvertinti keramikos technologijų įvairovę kūrybiniuose darbuose poveikį visuomenei ir pateikti savo kūrybą visuomenei vertinti.	
<i>Gebėjimai</i>	<i>Žinios ir supratimas</i>
Savarankiškai pasirinkti idėją baigiamajam darbui. Atsakingai organizuoti savo kūrybinio darbo procesą nuo idėjos iki kūrinių pristatymo mokytojų vertinimo komisijai.	Apibūdinti keramikos įtaką šiuolaikinės keramikos meninei raiškai. Vertinti savo ir kitų keramikos kūrinius apibūdinant ir pagrindžiant pagrindines kompozicines priemones, formas, dekoro ir funkcijos santykį.

Savarankiškai spręsti kūrybinius sumanymus ir technologinius uždavinius. Kūrybinį sumanymą įgyvendinti įvairiais keramikos formavimo būdais; lipdymas, žiedimas, liejimas, štapavimas ir kt. Modeliuojant dirbinius jausti formos ir funkcijos darną. Tikslingas detalių jungimas.	Gera suvokti keramikos atlikimo technikos subtilybes bei gebėti gautas žinias panaudoti dirbiniams atlikti. Paaiškinti technologinius aspektus: susitraukimą, deformacijas džiūvimo ir degimo metu. Vertinti keramikos paskirtį ir vaidmenį kultūros raidoje.
Savarankiškai dekoruoti molinį dirbinį; reljefiniu prilipdymu, raizymu, grafito technika, spalvotais angobais. Keramikos sienelių faktūriniai ir tekstūriniai sprendimai. Išlaikyti formos ir dekoru tarpusavio ryšį.	Taikyti įvairius dekoravimo būdus atsižvelgiant į kūrinio dekoratyvinę ar funkcionalią paskirtį.
Ieškoti įvairių kūrybos pateikimo formų (natūralioje ir virtualioje erdvėje, ir pristatyti baigiamąjį kūrinį mokytojų vertinimo komisijai.	Diskutuoti apie poveikio visuomenei galimybes per kūrybą, aktyvų dalyvavimą pristatant savo kūrybą parodose, Parengti savo kūrinį baigiamojo egzamino eksponuoti, juos eksponuoti, pateikti kūrinio metriką.

Taikomosios kompozicijos (keramikos) turinys:

- Tradicinių ir šiuolaikinių formavimo ir dekoravimo būdų kuriant keramikos dirbinius taikymas.
- Nuoseklus ir etapiškai tikslingas keramikos technologijų žinių taikymas ir atlikimas.
- Keramikos raida Lietuvoje, ištakos, bei vieta šiuolaikinio meno kontekste.
- Tradiciniai keramikos formavimo būdai; virvelinės technikos dirbinio modeliavimas, konstravimas iš molio plokščių, žiedimo technikos etapai.
- Įvairūs dekoravimo būdai keraminio dirbinio paviršiuje panaudojant spalvotus angobus. Molio plastikos išraiška faktūriniais, tekstūriniais elementais.
- Savarankiškas keramikos dirbinio pasirenkant molio masės rūšį, modeliavimo būdą, pagal kūrinio dekoratyvinę arba funkcionalią paskirtį sukūrimas bei savo kūrybos rezultato pristatymas peržiūrose ir parodose.
- Baigiamojo darbo idėja ir temos aktualumas.
- Eskizavimas ir sprendimų ieškojimas baigiamajam darbui.
- Formavimo ir dekoravimo būdai, molio masės ir kt. medžiagų galimybės kūrinui atlikti.
- Kūrybinio projekto planavimas, įgyvendinimas bei procese kylančių problemų sprendimas.
- Baigiamojo darbo viešas pristatymas.

Vertinimas

Mokinių pasiekimai vertinami atsižvelgiant į daromą asmeninę pažangą ir kūrybingumą, idėjų novatoriškumą, darbo nuoseklumą, gebėjimą taikyti kompozicijos pagrindų, tapybos, piešimo, tekstilės technologijų įgūdžius, mokėjimą nuosekliai atsakyti į temą, pareigingumą, paskaitų lankomumą ir kūrybinių užduočių atitikimą sutartiems vertinimo kriterijams.

Ugdymo proceso metu taikomas formuojamasis vertinimas, grupinės diskusijos, skiriama laiko mokinių darbų aptarimui ir įsivertinimui.

Kiekvieno pusmečio pabaigoje mokinių darbai pateikiami peržiūrai ir vertinami apibendrinamuoju būdu 10 balų vertinimo sistemoje.

<i>Vertinimo skalė – 10 balų. Naudojamas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimai.</i>			
<i>Gebėjimai</i>	Labai gerai įsisavinti ir gebėti	Gera suvokti ir gebėti	Suvokti ir gebėti
<i>Vertinimas</i>	10-9 balų	8-7 balų	6-4 balų
<i>Vertinimas</i>	Labai gerai	Gera	Patenkinamai